

Womhaj Bóh!

Cizklo 10.
10. měrza

Lětnik 5.
1895.

Szerbike njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kobotu w Šsmolerjez tuihiczishezerni w Budyschinje a su tam dostacž sa šchwórtlětnu pšchedplatu 40 mp.

Njedzela Reminiscere.

Pi. 40, 18: „Ja bym khudy a hubjenny, tón Anjes pak so stara sa mnje; ty by mój pomoznik a mój wumóžnik; mój Božo njekhomdž so.“

Stajna škoržba wo khudobu a hubjenošć czechnje pšches naiše dny. Saměcže je woboje jara wjele w dženšnišchim šwěcže namakacž. A khudoby a hubjenošće budže tam hišcže pšchezo wjazny hdžež wot wěry wotpadnjeniu sa tym šteja, so bychu wišednje so derje měli w krašnym wješelu. Šsu hoitwu sa šbožom wotmolowali. Še bėžaza kula, na kotrejž pšhibohowka šboža bėdži. A tón, kiž sa nej honi na džiwym konju w šlewej horzej žadošći, njepytuje, so jeho khrobly pucž pšches cženku rjadu wjedže, pod kotrejž so hłubina wotewrja. Wón tež nima žaneje khwile, hišcže ras sa tym hladocž. Šewak by widžecž dyrbjak, kak šmjercž jemu na pjatomaj bėdži a ruku sa nim wupšchestrje, bjes tym, so šbože jemu wucžeknje. Šiched nimi šbože, sa nimi šmjercž, pod nimi hłubina. Haj cži, i kotrymž tak šteji, dyrbja se štyšknijej wutrobu šdychowacž: Ja bym khudy a hubjenny. Wěcžna hłubina a wěcžna šmjercž je jich džel, hdž so njewobrocža k temu, kiž jim druhe bohatstwo pošćicža, hacž i prošojteje jemje wurjja.

Bohatstwo bjes Boha je brēmjo a starošć a jėd sa dusche. A khudoba a hubjenošć bjes Boha, haj, kotrehož to potrechi, teho pucž, wylke kotrehož šchėra kurjaka leži, wjedže pšches njekšćezne polo pošne cžeknjow a wostow, sa nim šmjercž, na kónzu pucža hłubina. Šobožny Matěj Klaudius je ras prajit: Šsu myšle a šacžucža, kotrež na

tucžnj roli njeroštu. Derje temu, kotrehož khudoba a nusa, hubjenošć a šichiz cžerja do wobštajneje modlitwy a k šbožnikej, tak so wón nawošledku žiweje wěry krašnu mōž a škōdki trošcht na šamšnej wutrobje šhoni. Šdnyž wón mōže prajicž: Tón Anjes so sa mnje stara; ty by mój pomoznik a mój wumōžnik, potom je jeho hubjenstwo wotšbėhujene; potom je wón šnutškwonje bohaty; potom šhoni tež wón pomoz šwojeho Boha.

Jenož tón je khudy, kiž w dolach khodži, hdžež jeho tón njewjedže, kiž je prajit: Ja bym tón pucž a ta wěrnocž a to žiwjenje; nihto njepšhindže k Wōtzej, khiba pšches mje. Ach kak wjele je tajkich khudych. A bohaty je jenož tón, kiž mōže prajicž: Ty Anježe, našch šbožniko, by mój pomoznik a wumōžnik i hrėcha a se šmjercže. Ach, kak malo je tajkich bohatych! Šdnyž nekajki cžaš w žyrkwiny m lėče, dha pohnuje šwiaty poštny cžaš, tón pucž, kiž horje na Golgatha wjedže, tež lohšomyšlneho cžłowjeka k temu, so wón šebi prajchenje pšchedpołoji a wotmolwjenje na njo dawa: Ššym ja bohaty abo khudy? Mam ja šbožnika a wumōžnika? Abo bym ja hišcže w šmjercži a w hrėchu živy? Šamjen.

Wopornitwa lubošć.

(Šofracžowanje.)

Šańžka so do šchpihela šupi a hubu wocžini: kaž dwaj ruykaj najrjeńšich parlow so rjane bėle šuby šwěcžachu a wona bėšche wišcha šbožowna nad šwojim wobšedženštwom hacž dotal malo wobšedžbowanym, dofelž mōžešche jo wukupicž w šlužbje dželcžazeje lubošće.

Dych nózny, tón jich wubudzuje,
Kiz shtomow wjeršchi pohnuwa;
Duž t hwěšdam wóczko pohladuje
A méri Bože njebjęša.

Jim knihi njebies woczinjene
Esu je swojimi dżiwami;
Tu stoto widža wupischejstrene,
Kiz woczomaj so syboli.
Esu t hwěšdow semšte podeńdzenja
Hdy pónali a wěšczili,
Dha tu bę město spokojenja,
Tu widzeć Boži wożiw.

Tež czile t hwěšdow pónawali
Esu swojatu radu njebjęsku,
A tola hiščeže namakali
Esej njejsu radu najwyschschu:
Tu hwěšdu psche wšch hwěšdy jašnu,
Kiz najrjeńšcha so syboli,
Saj hwěšdu na njebjęšach krašnu,
Kiz pónanow tež rošhwěči.

Tu dżiwnu hwěšdu Bileama,
Kiz temu hwěčič měješe,
Kiz hrěchow móz, móz smjercze łama
A knježič ma na Zionje.
To mudreho bę wuprajenje
Tak spodżiwna na rańšchi kraj;
To šchędżiwzam bę poruczenje
Pašę njebo Bože t woczomaj.

Schto ščežku nahku položuje,
Schto puež jim dolhi pschiróttja?
Schto głowu staru pošbėhuje?
To wješela je nadżija.
Se w smjerczi pať so roslamalo
Nich wóczko czyste hwěšdarške,
Kiz t njeju bę so jahladalo,
Ma hiščeže rjeńšche widzenje.

Tak nětotry je t hwěšdam czahnył
A šlubjeneho njewidžil,
A po nim jašo drugi stanyl,
A jeho hwětlo postrowil.
Ezi wotešli su tež we wěrje
A wumrjeli we nadżiji,
A wotpoczujaja nětk we měrje
A widža, shtož su wėřili.

Pschez' dwanaczo pať jatwostachu,
Ezi wo dnjo mēra hladachu
A w nozy hwėru fedžbowachu,
Hacž hdže shto t wóczkom wuhladnu;
A hiščeže spachu w swojim domje,
Nich t teho wječor wubudži,
Duž wuhladachu blyščež na kromje
Tam našdala ja horami.

Kak wóczko jich so jablystuje!
Kak sera, tak na njebjęša
Wot ranja hwětlo wustupuje
A hwěšdy wšchitke hascheja;
A hlaj, a hlaj, nětk jašhwěčila
Se wjaz hacž hwěšda njebjęša,
Ta t wěczneho je hwětla piła
A hwětlo wot tam dostala.

Ta ščeze dolhe stote pruhi,
Schto porno nej su hwěšdy wšch?
Eswět njebjęski nětk steji drugi,
Hacž prjedy woczam widzeć bę;
Eso w stiwach jeho hwětlo lije,
Kiz psches hwět wot so rosczela
Kak worjol se schidłami bije,
Tak hwěšdy pruhi lėtaja.

Psches synki krajej smanjó dachu
Nětk wobšboženi dwanaczo,
Kiz na hwěšdže so šradowachu,
So w krašnosezi jim šjewi so.
Ta šteješe a njeczčkasche,
Nječh hwitajše tež na ranje,
Eso w roky rańšchej blyškotasche,
Se šlonzom so bu hwěčejše.

Kak hwěčejšchtej jim wysche głowy
Dwě šlonzy nětko hromadže
Na wšchitke hory, na wšchē doły —
D wysłanje, o štrózenje!
Bę, jako šhwalilej dwě hwězy
Esej štworiczela hromadže,
A přėdowale wšchitke wězy:
Wajch kral dže, jeho witaježe!

3. Šhor.

Stawaj wšchaf Zionje,
Dokelž tvoje hwětlo dže!
Krašnosč wulka šnješowa
Šbóznje šhadža na tebi;
Wšchón hwět kryje mroktotu,
Ty pať štejšch w jašnosčzi — haleluja!

Šhwaleny šnješ budž šam!
Š hwěšdu hwěči pónanam,
Džechu sa nej wješeli,
We rukomaj wopory;
Bóh jim sbože wobradži,
My pať šodu šbózni šmy — haleluja!
Bošracžowanje.

Šchesczjianske šwójbne žiwjenje w starym czasju.

(Bošracžowanje.)

Alle šchesczjienjo w starym czasju so niz jenož ja czelne žiwjenje šwojich džęci starachu. Dżiwajo na šlowo Šhryštufowe: „Dajęze džęczatkam te mni pschilęč“ — šhwatachu, so bychu so džęci do šchesczjianskeje wopady pschijale. Bjes dwēla bęšche hižo wokolo lęta 200 w šchesczjianskich šwójbach wajšnje, so so džęci šchęcijachu; wokolo lęta 250 so Šyprian wurasnje pschęčiwu tym, wupraji, kotřiz myšlachu, so so nowonarodžene do wofšmeho dnja šchęčič njęšwędža. Šsamo šwjate wotkajenje so w 3. lęstotku hušto džęczom wudželi. Kak wažne bę jim šchesczjianske woczehnjenje džęci, je hižo t pschitajnje japošhtola Šawola w 1. lišęe na Šimothea pónacž, so šmē so tón šam ja bištopa wšwolicž, kotrehož džęci su pošlušne a se wšchēm częšnym wajšnijom pųšchene; teho runja czitamų w lišęe na Šita, so so ja bištopa jenož tón hodži, kotřiz ma wěrjaze džęci. Alle wěrjaznych hromadže japošhtol napomina, džęci woczahnyč w pošęziwojčzi a w napominanju t temu šnješej. „Šlodžęe džęczom w šażnej mlodošęi bohobojašnosč do wutrobny, potom maja praweho wajštarja w šebi a njepotrjebaja šwontowneho hladanja; pobrachuje-li pať tón, je šwontowne hladanje podarmo“ — tak přėdowajše Šhryštomus. Šbón pschede wšchēm radži, džęci w šwjatym pišmje šnajomnych šęinicz; wučeny žyrkwinski wótz Origenes bu wot šwojeho nana t temu džęržany, so wšchędnje něšchto t biblije nawukny a jemu wųšpėwa; czitanje w šwjatym pišmje so ja dobry šřėdł pschęčiwu jędej kažaznych pišmow wobhlada, kotřichž měješe štare pónanštwó runje tak wjele, kaž džęšnišchi džęć nowe pónanštwó. Šrucže so wotradžęše, džęci škažennym šchłovam t hladanju pschewostajicž abo t žyla jim t lohtomyšlnej częledžu wobšhadžęč dacž. Šsamo w džęczaznych hrajšach so šchesczjianska myšl šjewi. Biškop Aleksandriski so juntróčž na šchesczjianskeho hólza dohlada, kotřiz pónanškeho towaršcha šchęčijęše; to so tak šhutnje a pobožnje šta, so wón šchęčenizu teho džęčęza ja placzazu wupraji a ju wjazų wųšpjetowacž njeda; tón šchesczjianski hólz pať, pschi kotrehož hrajšanju so pschichodne powołanje tak jašnje pokasa, bęšche tón žyrkwinski wótz, kotřiz pschęčiwó wopacžnym wučerjam je jako dohyczeť šrucže štejal na tym pónacžu, so je Šhryštuf wėřny Bóh, wot Šótza we wěcznosčzi porodženy, — mjenujžų Athanasius.

Runje je so powjedalo, kak jara měješe so Origenes šwo-

